

РОЗВІДКА ТА РОЗРОБКА НАФТОВИХ І ГАЗОВИХ РОДОВИЩ 1 (50) 2014

Всеукраїнський щоквартальний
науково-технічний журнал
Видається з жовтня 2001 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 15835–4307ПР
видане Міністерством юстиції України
16 жовтня 2009 р.

ЗАСНОВНИКИ:

- ІФНТУНГ •
- УНГА •
- ПАТ “Укрнафта” •
- НАК “Нафтогаз України” •
- ПАТ “Укргазвидобування” •
- ДАТ “Чорноморнафтогаз” •
- УкрНДІгаз •
- ПАТ “Український
нафтогазовий інститут” •
- ПАТ “Укртранснафта” •
- ЗАТ “Газтранзит” •
- ПАТ “Укргазпроект” •
- ПАТ “Укртрансгаз” •
- НАК “Надра України” •

У журналі публікуються
матеріали за результатами
наукової і виробничої діяльності
у сфері нафтогазопромислового
комплексу.

Відповідальність за достовірність
наведених даних несуть
автори публікацій.
Передрук статей – тільки
з дозволу редакції.

Підписано до друку за рекомендацією
Вченої Ради ІФНТУНГ
від 26.02.2014 р. № 03/537
Формат 60×84 1/8. Друк офсетний.
Папір «SvetoCopy», new, 80 г/м².
Наклад 300 примірників.

Видавництво Івано-Франківського національного
технічного університету нафти і газу
вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, 76019, Україна
тел. (03422) 42453, факс (03422) 42139,
<http://nung.edu.ua>, e-mail: public@nung.edu.ua
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ІФ № 18 від 12.03.2003 р.

З М І С Т

Актуальні питання нафтогазової галузі

- 7 Утилізація енергії тиску природного газу
в турбодетандерних установках
на об'єктах газової промисловості
Р. М. Говдяк
- 13 Класифікація способів видобування метану
з газогідратних покладів дна Чорного моря
О. Ю. Витязь, Я. М. Фем'як, С. О. Овецький

Техніка і технології

- 24 Чинники, що визначають особливості підготовки
та стиснення газу при реалізації транспортної
технології CNG
А. П. Джус
- 33 Забезпечення якісних конструкторських показників
цементованих шарошок тришарошкових бурових
доліт вдосконаленням технології їх виготовлення
Р. С. Яким, Ю. Д. Петрина, І. С. Яким
- 44 Удосконалений метод вакуумного
газотермоциклічного іонно-плазмового азотування
елементів бурильної колони
Б. О. Чернов, А. В. Рутковський, М. Я. Ткач

Дослідження та методи аналізу

- 51 Геологічні чинники, які впливають на колекторські
властивості гірських порід неогенових відкладів та
динаміку зміни коефіцієнта газовилучення
*Д. Д. Федоришин, О. А. Гаранін, С. Д. Федоришин,
Т. В. Потятинник*
- 59 Спектр поздовжніх коливань бурильної колони
В. І. Векерик, В. М. Мойсишин, К. Г. Левчук
- 66 Підвищення надійності розмежування пластів
з аномально низькими тисками
*М. В. Сенюшкович, І. М. Ковбасюк, О. Б. Марцинків,
І. І. Витвицький, В. І. Забіяка*
- 74 Моделювання фільтраційно-ємнісних
характеристик порід-колекторів складної будови
(на прикладі Хідновицького газового родовища)
*О. М. Трубенко, С. Д. Федоришин, Т. В. Потятинник,
А. П. Олійник*
- 82 Підвищення надійності вставних породоруйнівних
зубків в тришарошкових бурових долотах
*Ю. Д. Петрина, Р. С. Яким, Д. Ю. Петрина,
Т. П. Венгринюк, Н. Я. Пицків*
- 88 Дослідження гідрофобності ізоляційних матеріалів
на бітумно-полімерній основі
М. С. Полутренко

З М І С Т

Аналіз методів розрахунку режимів роботи систем магістральних газопроводів	93
<i>О. В. Тимків</i>	
Визначення термодинамічних властивостей природного газу за високих тисків	100
<i>Д. А. Волинський, В. Б. Михалків, О. М. Сусак</i>	
Огляд сучасних систем опалення та методик дослідження впливу температурних режимів на ефективність їх експлуатації в умовах сільського населеного пункту	107
<i>Ю. І. Дорошенко</i>	
Дослідження динамічної складової натягу водовіддільної колони за нерегулярної хитавиці бурового судна	119
<i>О. О. Слабий</i>	
Дослідження потенційних можливостей підвищення нафтовилучення із застосуванням діоксиду вуглецю та його сумісності з родовищами Західної України на основі світового досвіду (частина I)	132
<i>Д. О. Вольченко, В. Р. Возний, М. В. Мельник</i>	

Наука — виробництву

Фільтраційна модель нафтогазових родовищ як критерій контролю виявлення пропущених продуктивних інтервалів	140
<i>В. А. Старостін, Р. І. Нагорняк</i>	
Аналіз ємності резервуарів циркуляційних систем бурових установок	151
<i>Ю. В. Міронов, Ю. В. Данильчук, К. К. Ле</i>	
Результати експериментальних досліджень закономірностей гідродинамічних процесів у нафтопроводі за зміни кількості працюючих насосних агрегатів	161
<i>С. Я. Григорський, М. Д. Середюк</i>	
Екологічний моніторинг тривалоексплуатованих газопроводів	173
<i>О. М. Мандрик, Л. Я. Побережний, А. І. Станецький</i>	
Планування технічного обслуговування об'єктів міських газових мереж в умовах централізованої системи	183
<i>В. Я. Грудз, Я. В. Грудз, О. В. Ганжа, Н. Я. Дрін</i>	

Виробничий досвід

Особливості методу природного електричного поля у комплексі геофізичних робіт під час дослідження зсувних процесів	190
<i>І. В. Крив'юк</i>	

РОЗВІДКА ТА РОЗРОБКА НАФТОВИХ І ГАЗОВИХ РОДОВИЩ 1 (50) 2014

Головний редактор:

д-р техн. наук **Є. І. Крижанівський**

Відповідальний секретар:

д-р техн. наук **В. М. Мойсишин**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д-р геол.-мінерал. наук **Адаменко О.М.**

д-р наук **Аїфа Т.** (Франція)

д-р техн. наук **Бойко В.С.**

д-р техн. наук **Векерик В.І.**

д-р наук **Горецький В.** (Польща)

д-р техн. наук **Грудз В.Я.**

д-р техн. наук **Дорошенко В.М.**

д-р техн. наук **Драганчук О.Т.**

д-р геол. наук **Євдощук М.І.**

д-р наук **Жуга Я.** (Угорщина)

д-р техн. наук **Закіров Е.С.** (Росія)

д-р техн. наук **Зарубін Ю.О.**

д-р техн. наук **Івасів В.М.**

д-р техн. наук **Кондрат Р.М.**

д-р техн. наук **Коцкулич Я.С.**

д-р геол.-мінерал. наук **Маєвський Б.Й.**

д-р геол.-мінерал. наук **Махнач А.А.**

(Білорусь)

д-р техн. наук **Мислюк М.А.**

д-р наук **Ністор Ю.** (Румунія)

д-р наук **Нодж С.** (Польща)

д-р техн. наук **Овчінніков В.П.** (Росія)

д-р техн. наук **Петрина Ю.Д.**

д-р техн. наук **Світлицький В.М.**

д-р техн. наук **Семчук Я.М.**

д-р техн. наук **Середюк М.Д.**

д-р геол. наук **Федоришин Д.Д.**

д-р техн. наук **Яремійчук Р.С.**

Відділ організації видання

науково-технічних фахових журналів

Начальник відділу

М. В. Кулик

Редактор

Н. Р. Стецюк

Художній редактор

С. В. Юрцунів

Комп'ютерна верстка

О. Р. Луканюк

Коректори

Н. Р. Стецюк, М. В. Кулик

Адреса редакції:

76019, м. Івано-Франківськ,

вул. Карпатська, 15

Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу

тел.: (0342) 50-77-96

тел./факс: (03422) 4-21-39

ел.пошта: redactor@nung.edu.ua

redntv@nung.edu.ua

<http://rrngr.nung.edu.ua>

PROSPECTING AND DEVELOPMENT OF OIL AND GAS FIELDS

1 (50) 2014

*All-Ukrainian quarterly
scientific and technical journal
Published since October 2001*

The State Registration Certificate
KB № 15835–4307ПП
issued by the Ministry of Justice of Ukraine
on October 16, 2009

FOUNDERS:

- Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (IFNTUOG) •
- Ukrainian Oil and Gas Academy •
- Public Joint-Stock Company “Ukrnafta” •
- National Joint-Stock Company “Naftogas of Ukraine” •
- Public Joint-Stock Company “Ukrigasproduction” •
- State Joint-Stock Company “Chornomornaftogas” •
- UkrNDIgas Research Institute •
- Public Joint-Stock Company “Ukrainian Oil and Gas Institute” •
- Public Joint-Stock Company “Ukrtransnafta” •
- Closed Joint-Stock Company “Gastransyt” •
- Public Joint-Stock Company “Ukrigasproject” •
- Public Joint-Stock Company “Ukrtransgas” •
- National Joint-Stock Company “Nadra Ukrainy” •

Works due to the results of scientific and field activities in the sphere of oil and gas industry are published in the journal.

The authors of works are responsible for the authenticity of published data.

The reprinting of the articles is allowed only when there is a publishing house permission.

Approved and signed for publication according to the recommendation of the Academic Council of IFNTUOG (protocol number 03/537 of 26.02.2014)
Printed layout 60×84 1/8. Offset printing.
Paper «SvetoCopy», new, 80 g/m².
Pressrun is 300 copies.

Ivano-Frankivsk National University of Oil and Gas
Publishing House
15, Karpatska str., Ivano-Frankivsk, 76019, Ukraine
tel. (03422) 42453, fax (03422) 42139,
<http://nung.edu.ua>, e-mail: public@nung.edu.ua
The journal is listed in the State Publishers' Record
(ІФ № 18 of 12.03.2003)

C O N T E N T S

Current issues of oil and gas industry

- 7 Utilization of Natural Gas Energy Pressure in Turbine Expanders at Gas Industry Facilities
R. M. Hovdiak
- 13 Classification of Methane Production Methods from Hydrate Deposits on the Black Sea Bottom
O. Yu. Vytiaz, Ya. M. Femiak, S. O. Ovetskyi

Engineering and Technology

- 24 Factors that Determine Gas Conditioning and Compressing Peculiarities when Realizing CNG Transportation Technology
A. P. Dzhus
- 33 Providing Qualitative Design Characteristics of Carburized Cones of Three-Cone Drilling Bits by Improving Their Manufacturing Method
R. S. Yakym, Yu. D. Petryna, I. S. Yakym
- 44 Improved Method of Vacuum Gas-Thermal-Cycle Ion-Plasma Nitriding of the Drill String Elements
B. O. Chernov, A. M. Rutkovskyi, M. Ya. Tkach

Research and methods of analysis

- 51 Geological Factors Influencing Reservoir Properties of Subsurface Rocks of Neogene Deposits and Gas Recovery Factor Change Dynamics
D. D. Fedoryshyn, O. A. Haranin, S. D. Fedoryshyn, T. V. Potiatynnyk
- 59 Spectrum of Longitudinal Vibrations of the Drill String
V. I. Vekeryk, V. M. Moysyshyn, K. G. Levchuk
- 66 Improving Isolation Reliability of Formations with Abnormally Low Pressures
M. V. Seniushkovych, I. M. Kovbasiuk, O. B. Martsynkiv, I. I. Vytvytskyi, V. I. Zabiika
- 74 Modeling of Filtration and Capacitance Characteristics of Complex Structure Reservoir Rocks (on the Example of the Khidnovytske Gas field)
O. M. Trubenko, S. D. Fedoryshyn, T. V. Potiatynnyk, A. P. Oliynyk
- 82 Increase of Reliability of Rock-Cutting Teeth Inserted into Three-Cone Drilling Bits
Yu. D. Petryna, R. S. Yakym, D. Yu. Petryna, T. P. Venhryniuk, N. Ya. Pytskivk
- 88 Study of Hydrophobic Insulation Materials on Bitumen and Polymer Basis
M. S. Polutrenko

CONTENTS

Analysis of Methods for Operation Modes Calculation of Trunk Pipelines <i>O. V. Tymkiv</i>	93
Determination of Natural Gas Thermodynamic Properties at High Pressures <i>D. A. Volynskyi, V. B. Mykhalkiv, O. M. Susak</i>	100
Review of Modern Heating Systems and Study Methods of Temperature Modes Influence on the Their Utilization Efficiency in Conditions of Rural Settlements <i>Yu. I. Doroshenko</i>	107
Research the Dynamic Component of Tension Drilling Riser for Irregular Motion Drilling Vessel <i>O. O. Slabyj</i>	119
The Potentialities' Study of Carbon Dioxide Enhance Oil Recovery Method, and Its Compatibility With the Oilfields of Western Ukraine on the Basis of Global Experience (part I) <i>D. A. Volchenko, V. R. Voznyi, M. V. Melnyk</i>	132

Science — production

Filtration Model of Oil and Gas Fields as Control Criterion for the Missed Productive Intervals Identification <i>V. A. Starostin, R. I. Nahorniak</i>	140
Analysis of Drilling Rig Circulation System Mud Tanks Volume <i>Yu. V. Mironov, Yu. V. Danylchuk, K. K. Lie</i>	151
Results of Experimental Studies of Hydrodynamic Processes Regularities in Oil Pipeline when Changing the Number of Running Pumping Units <i>S. Ya. Hryhorskyi, M. D. Serediuk</i>	161
Environmental Monitoring of Long-Term Operated Gas Pipelines <i>O. M. Mandryk, L. Ya. Poberezhnyi, A. I. Stanecky</i>	173
Planning of Technical Maintenance of City Gas-Distributing Network Facilities under Centralized System Conditions <i>V. Ya. Hrudz, Ya. V. Hrudz, A. V. Hanzha, N. Ya. Drin</i>	183

Production experience

Peculiarities of the Method of Natural Electric Field in the Complex of Geophysical Operations during the Landslide Processes Study <i>I. V. Kryviuk</i>	190
---	-----

PROSPECTING AND DEVELOPMENT OF OIL AND GAS FIELDS 1 (50) 2014

Editor in Chief:

Ye. I. Kryzhanivskyi
Doctor of Technical Sciences

Executive Secretary:

V. M. Moisyshyn
Doctor of Technical Sciences

EDITORIAL BOARD:

O.M. Adamenko, Dr of Geological and Mineralogical Sc.

T. Aifa (France), PhD

V. S. Boiko, Dr of Technical Sc.

V. I. Vekeryk, Dr of Technical Sc.

V. Gorecki (Poland), PhD

V. Ya. Hrudz, Dr of Technical Sc.

V. M. Doroshenko, Dr of Technical Sc.

O. T. Drahanchuk, Dr of Technical Sc.

M. I. Yevdoshchuk, Dr of Geological Sc.

Ya. Zhuha (Hungary), PhD

Ye. S. Zakirov (Russia), Dr of Technical Sc.

Yu. O. Zarubin, Dr of Technical Sc.

V. M. Ivasiv, Dr of Technical Sc.

R. M. Kondrat, Dr of Technical Sc.

Ya. S. Kotskulych, Dr of Technical Sc.

B. Yo Mayevskyi, Dr of Geological and Mineralogical Sc.

A. A. Makhnach (Belorussia), Dr of Geological and Mineralogical Sc.

M. A. Mysliuk, Dr of Technical Sc.

Iu. Nistor (Romania), PhD

S. Nagy (Poland), PhD

V. P. Ovchinnikov (Russia), Dr of Technical Sc.

Yu. D. Petryna, Dr of Technical Sc.

V. M. Svitlytskyi, Dr of Technical Sc.

Ya. M. Semchuk, Dr of Technical Sc.

M. D. Serediuk, Dr of Technical Sc.

D. D. Fedoryshyn, Dr of Technical Sc.

R. S. Yaremychuk, Dr of Technical Sc.

The Department of the Arrangement of Scientific and Technical Professional Journal Publication

Head of the Department

M. V. Kulyk

Editor

N. R. Stetsiuk

Layout Editor

S. V. Yurtsuniv

Computer Makeup

O. R. Lukaniuk

Correctors

N. R. Stetsiuk, M. V. Kulyk

The Address of the Editorial Office:

Ivano-Frankivsk National University of Oil and Gas
15, Karpatska str., Ivano-Frankivsk, 76019, Ukraine

tel.: (0342) 50-77-96

fax: (03422) 4-21-39

e-mail: redactor@nung.edu.ua

redntv@nung.edu.ua

http://rmgr.nung.edu.ua